

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

KF Stor-Elvdal Kommuneskoger
Storgata 121
2480 KOPPANG

Vår dato: **22 OKT 2013**
Vår ref.: 201208177-2 ksk/rmo
Arkiv: 312 / 002.L4Z
Deres dato: 18.12.2012
Deres ref.:

Saksbehandler:
Rune Moe

Søre Bjøråa Kraftverk – Søknad om tillatelse til bygging av Søre Bjøråa Kraftverk i Stor-Elvdal kommune, Hedmark fylke – NVEs vedtak

Vi viser til deres søknad datert 18.12.2012 om tillatelse til bygging av Søre Bjøråa kraftverk.

Etter en vurdering av prosjektet mener NVE pga. konfliktene med forekomst av rødlistearter i flere truetkategorier og hensynskrevende naturtyper av A-verdi at ulempene ved tiltaket er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt, og det gis dermed ikke konsesjon til å bygge Søre-Bjøråa kraftverk. På grunn av artenes og naturtypenes sårbarhet for inngrep og reduksjon i vannføring mener NVE at det er lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer i tiltaket.

Søknaden

Det søkes om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Søre Bjøråa kraftverk i Stor-Elvdal kommune i Hedmark fylke. Kraftverket er planlagt plassert i Søre Bjøråa.

Det er i søknaden formulert to ulike utbyggingsalternativer i Søre-Bjøråa. Et hovedalternativ og et alternativ nummer 2. NVEs konklusjoner baserer seg på en vurdering av begge alternativene.

Alternativ 1:

Inntaket vil bli liggende på kote 625,5, og kraftstasjonen vil bli plassert på kote 319. Dette vil gi en bruttofallhøyde på 306 meter, og berører en elvestrekning på 3700 meter. Tilløpsrøret vil ha en diameter på 700 mm, og rørgaten vil bli 3456 meter. Kraftverket er beregnet til å ha en midlere årsproduksjon på 9,5 GWh med en installert effekt på 4 MW. Maksimal slukeevne er planlagt til 1,5 m³/s. Middelvannføring er 0,58 m³/s. I søknaden er det foreslått minstevannsføringer på 0,07 m³/s om sommeren (1.5-30.9) og 0,04 m³/s om vinteren.

Alternativ 2:

Inntaket vil bli liggende på kote 525, og kraftstasjonen vil bli plassert på kote 319. Dette gir en bruttofallhøyde på 306 meter, og berører en elvestrekning på 2500 meter. Tilløpsrøret vil ha en diameter på 700 mm, og rørgaten vil bli 2110 meter. Kraftverket er beregnet til å ha en midlere årsproduksjon på 6,4 GWh med en installert effekt på 2,5 MW. Maksimal slukeevne er planlagt til 1,5 m³/s.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Middelvannføring er 0,60 m³/s. I søknaden er det foreslått minstevannsføringer på 0,07 m³/s om sommeren (1.5-30.9) og 0,04 m³/s om vinteren.

Om søker

Søkere i saken er KF Stor-Elvdal Kommuneskoger og Anbjør Svenkerud, som eier henholdsvis 90 og 10 % av fallrettighetene. KF Stor-Elvdal Kommuneskoger eies 100 % av Stor-Elvdal kommune, og de forvalter og eier flere skogsarealer i Stor-Elvdal kommune.

Høring

Saksbehandling av søknader etter vannressursloven er gitt i lovens kap. 3. I henhold til vannressursloven § 24 2. ledd, bokstav c, kan NVE unnlate kunngjøring dersom det er klart at en søknad må avslås. NVE har vurdert søknaden etter denne bestemmelsen, og saken har følgelig ikke vært på høring.

NVEs vurdering

Den miljøfaglige rapporten som er vedlagt søknaden inneholder en konsekvensanalyse for biologisk mangfold. Rapporten gir et godt grunnlag for å vurdere virkningene av tiltaket. Miljørapporten peker på en samlet konsekvens som er negativ for biologisk mangfold. I tillegg er lokaliteten kartlagt i DN's bekkekløftprosjekt.

NVE vil påpeke at begge de omsøkte alternativene vil komme i konflikt med store naturverdier, da en viktig naturtype (bekkekløft) strekker seg helt fra kote 645 til kote 372. NVE mener at selv en nedskalering av prosjektet i form av alternativ 2, fortsatt vil redusere verdien av naturtypelokaliteten betraktelig.

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1.7.2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven § 7 legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Søre Bjøråa kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5 samt §§ 8 og 9.

§ 4. Forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer

Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig.

Influensområdet til Søre Bjøråa kraftverk innholder to ulike naturtypelokaliteter og en truet vegetasjonstype. Dette er en bekkekløft som er gitt verdi A - nasjonalt viktig, en fosserøyksone med A-verdi - nasjonalt viktig og en fosse-eng (VU).

Verdien til bekkekløften er basert på det store antallet med rødlistearter som er knyttet til lokaliteten. Det vises også til at bekkekløften har stor verdi grunnet en godt arrondert utforming og fanger opp en sjelden rest av lite påvirket barskog i de lavereliggende deler av Glommas elvedaler. Det går også frem i biomangfoldrapporten at bekkekløften har fått verdi 5 (nasjonalt viktig) i DN's bekkekløftregistrering. Bekkekløfter med denne verdsettingen er av svært stor biologisk verdi. Bekkekløften er en av 5 bekkekløfter i Hedmark av totalt 48 undersøkte bekkekløfter i fylket som har fått så høy verdi. Til sammenligning har ingen bekkekløfter i Hedmark fått verdi 6 (internasjonal verdi).

Fosserøyksonen verdsettes høyt på grunn av at den fremstår som velutviklet, og har et høyt innslag av fuktighetskrevenne arter og artssamfunn. Det er også knyttet en sårbar vegetasjonstype til dette området

(Fosse-eng). Fosse-eng er kategorisert som sårbar (VU) på Rødliste for naturtyper i Norge. Det er også lagt vekt på at fossen som danner fosserøyksonen er en del av den større bekkekløften i Søre-Bjøråa.

NVE mener at tiltaket vil påvirke begge naturtypene og vegetasjonstypen negativt. Det er ikke bare det direkte arealinngrepet i forbindelse med en rørgate som vil påvirke lokalitetene, men også den reduserte vannføringen og endringer i vannføringsdynamikken på strekningen. Den reduserte vannføringen i området vil kunne påvirke livsmiljøene til de fuktighetskrevene artene som er knyttet til lokalitetene, og som er en av hovedbegrunnelsene til deres nasjonale verdi. Mindre vannføring vil også kunne påvirke fosse-engen, og føre til endrede livsforhold for vegetasjonstypen. Dette kan også medføre at fuktighetskrevene lav og moser kan tørke ut.

På grunn av at prosjektet vil føre til negativ konsekvens for naturtyper av A-verdi og en truet vegetasjonstype, vurderer NVE utbyggingsprosjektet i Søre-Bjøråa til å komme i konflikt med naturmangfoldloven § 4.

§ 5. Forvaltningsmål for arter

Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

Influensområdet til Søre Bjøråa kraftverk inneholder en rekke rødlistede arter med ulik kategorisering. Totalt er det registrert 18 ulike arter som er rødlistet. Av disse er 5 i kategorien VU, mens resten er kategorien NT. De aller fleste av rødlisteartene er funnet i partiet fra Bjøråfallet og nedover i bekkekløften. Det er knyttet stort potensial for ytterligere funn av rødlistearter i området. Dette gjelder spesielt fuktighetskrevene moser knyttet til fosserøyksonen. Det kan også ventes å finne ytterligere rødlistede skorpelaver samt andre lavararter i området. Foruten alle rødlisteartene er det i tillegg funnet mange andre sjeldne arter og indikator-arter i området rundt Søre-Bjøråa som også har store krav til høy fuktighet.

Etter NVEs vurdering vil tiltaket medføre negativ konsekvens for rødlistede og sjeldne arter i området. Det er vår vurdering at det ikke vil være mulig å redusere de negative konsekvensene tilstrekkelig ved avbøtende tiltak. Tiltaket er dermed ikke forenlig med bevaring av nasjonalt viktige biologiske verdier.

På grunn av middels til stor negativ konsekvens for truede arter, vurderer NVE utbyggingsprosjektet i Søre Bjøråa til å komme i konflikt med naturmangfoldloven § 5 første ledd, i tillegg til at det kommer i konflikt med internasjonalt bindende avtaler.

§§ 8 og 9 Kunnskapsgrunnlaget og Føre-var-prinsippet

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

NVE mener at på grunnlag av at det med stor sannsynlighet kan påregnes at det finnes uoppdagede rødlistearter i området, samtidig som det er usikkert om kjente og ukjente truede og rødlistearter vil kunne tolerere en redusert vannføring og forandring i vannføringsdynamikken i Søre-Bjøråa, at det

foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. En utbygging vil dermed komme i konflikt med naturmangfoldloven §§ 8 og 9.

NVEs konklusjon

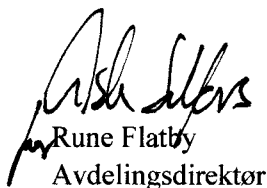
Etter en vurdering av prosjektet mener NVE pga. konfliktene med forekomst av rødlistearter i flere truetkategorier og hensynskrevende naturtyper av A-verdi at ulempene ved tiltaket er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt, og det gis dermed ikke konsesjon til å bygge Søre-Bjøråa kraftverk. På grunn av artenes og naturtypenes sårbarhet for inngrep og reduksjon i vannføring mener NVE at det er lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer i tiltaket.

NVE har ikke vurdert tiltakets konfliktgrad i forhold til andre allmenne interesser som for eksempel landskap. Vurderingene knyttet til viktige naturtyper og rødlistearter er alene nok til å konkludere med at det ikke kan gis konsesjon til Søre-Bjøråa kraftverk.

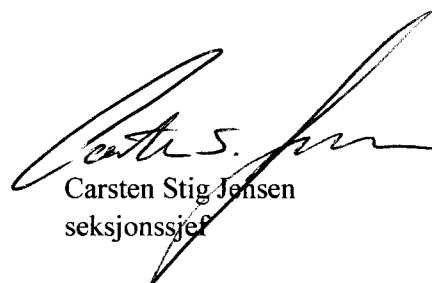
Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
Avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Kopi: Fylkesmannen i Hedmark, Postboks 4034, 2306 HAMAR
Anbjør Svenkerud, Storelvdalsveien 3553, 2480 KOPPANG